

Handreiking verslag interne toezichthouder

Dit is een publicatie van het bureau van de NVTZ

Tekst

Michiel Vader (bureau)

Petra Kaldewaij (bureau)

Marco Walhout (Verstegen accountants en adviseurs)

Communicatie en vormgeving

communicatie@nvtz.nl

2023

Inhoudsopgave

1

Inleiding

Aanleiding en opzet

Verantwoordelijkheden interne toezichthouder

Rollen interne toezichthouder

4

4

4

5

2

Inhoud verslag interne toezichthouder

Scope verantwoordelijkheden (bij groepsstructuren en gelieerde entiteiten)

6

6

Algemene reflectiepunten

Samenstelling en werkwijze interne toezichthouder

Onderwerpen, dilemma's en informatievoorziening

6

6

7

Reflectiepunten verschillende rollen

De toezichthoudende rol

De rol van strategisch partner (adviesrol)

De smalle en brede werkgeversrol

De rol van ambassadeur (hoeder van de dialoog)

7

7

8

8

8

Reflectie eigen functioneren

9

1

Inleiding

Aanleiding en opzet

Vanaf boekjaar 2022 is de externe verantwoording van zorgaanbieders aanzienlijk uitgebreid. Een belangrijke nieuwe opgave voor veel zorgaanbieders is de verantwoordelijkheid voor een zelfstandig verslag van de interne toezichthouder.¹ Deze verplichting geldt voor alle zorgaanbieders die op grond van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) dienen te beschikken over een interne toezichthouder.² In het verslag blikt de interne toezichthouder terug op (de toezichthoudende activiteiten uit) het verslagjaar en legt hij aan belanghebbenden en andere geïnteresseerden verantwoording af over zijn taakinvoering.

Aan de vorm en inhoud van het verslag worden geen formele eisen gesteld. De wetgever heeft volstaan met de omschrijving van de doelstelling van het jaarverslag, namelijk het afleggen van verantwoording door de interne toezichthouder over zijn handelen en de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd. Daarnaast benadrukt de wetgever dat de aanleiding voor dit verslag is gelegen in de onafhankelijke positie die de interne toezichthouder inneemt ten opzichte van de algemene of dagelijkse leiding. Middels deze handreiking biedt de NVTZ de interne toezichthouder een aantal handvatten die kunnen helpen bij het opstellen van het verslag.

De opbouw van deze handreiking is als volgt. Allereerst wordt stilgestaan bij de verantwoordelijkheden en rollen van de interne toezichthouder. Aan de hand daarvan wordt een aantal richtinggevendende vragen voorgelegd; de inhoudelijke reflectie op deze vragen vormt het jaarverslag van de interne toezichthouder.

Verantwoordelijkheden interne toezichthouder

De interne toezichthouder houdt toezicht op de algemene of dagelijkse leiding van de zorgorganisatie (doorgaans de (directeur-)bestuurder(s)) en de algemene gang van zaken binnen de instelling.³ Bij de uitvoering van zijn taken dient de interne toezichthouder met verschillende belangen rekening te houden. Zo dient hij zich te richten op het belang van de zorgorganisatie, terwijl hij rekening houdt met de maatschappelijke opgave(n) van de zorgorganisatie en de centrale positie van de (toekomstige) cliënt daarbinnen.

Om op proactieve wijze bij te dragen aan de missie en strategie van de organisatie stelt de interne toezichthouder een toezichtvisie op, waarin de maatschappelijke opgave(n) van de organisatie en de positie van de (toekomstige) cliënt centraal staan.⁴ In het verslag dient uiteen te worden gezet welke activiteiten in het verslagjaar hebben plaatsgevonden en hoe die zich verhouden tot de maatschappelijke opgave(n), strategie en toezichtvisie. De toezichtvisie is dus voornamelijk prospectief: de toezichthouder kijkt vooruit. Het verslag van de interne toezichthouder is voornamelijk retrospectief: de toezichthouder blikt terug op het verslagjaar.

Rollen interne toezichthouder

De NVTZ gaat uit van vier rollen die de interne toezichthouder bekleedt en van waaruit hij zijn toezichthoudende werkzaamheden vormgeeft: de toezichthoudende rol, de rol van strategisch partner (adviesrol), de smalle en brede werkgeversrol⁵ en de rol van ambassadeur (hoeder van de dialoog).⁶

Aan de hand van de hiervoor genoemde verantwoordelijkheden en rollen van de interne toezichthouder, is het volgende overzicht te geven van de thema's die in het jaarverslag van de interne toezichthouder aan de orde kunnen komen:

- Scope verantwoordelijkheden (bij groepsstructuren en gelieerde entiteiten);
- Algemene reflectiepunten;
- Reflectiepunten vanuit verschillende rollen;
- Reflectie op het eigen functioneren.

---

¹ De interne toezichthouder wordt in de praktijk (mede afhankelijk van de rechtsvorm) ook wel aangeduid als de raad van toezicht, de raad van commissarissen of het toezichthoudend bestuur.

² Deze verplichting is gebaseerd op artikel 8 van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW). De RojW vervangt vanaf boekjaar 2022 de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

³ Zie artikel 3 lid 1 onder a Wtza, artikel 2:250 lid 2 BW en artikel 2:292a lid 2 BW.

⁴ Zie artikel 6.4.1 e.v. Governancecode Zorg 2022 en Kader Goed Bestuur IGJ & NZa.

⁵ Zie voor een nadere toelichting op de smalle en brede werkgeversrol [de toelichting van de VTOI-NVTK](#).

⁶ Zie voor een nadere toelichting op de rollen de recent verschenen [NVTZ-gids 'Zorg voor goed werk'](#).

2

Inhoud verslag interne toezichthouder

Scope verantwoordelijkheden (bij groepsstructuren en gelieerde entiteiten)

- Door welke entiteit zijn de leden van de interne toezichthouder aangesteld en worden zij bezoldigd?
- Op welke entiteiten wordt toezicht gehouden?
- Op welke wijze wordt toezicht gehouden op gelieerde entiteiten?

Algemene reflectiepunten

Samenstelling en werkwijze interne toezichthouder

- Welke personen waren in het verslagjaar lid van de interne toezichthouder en wat was/is hun benoemingstermijn? Zijn de leden herbenoembaar na het aflopen van de eerste termijn?
- Welke leden zijn op voordracht van de cliëntenraad of ondernemingsraad benoemd?
- Welke hoofd- en nevenfuncties vervulden deze personen in het verslagjaar?
- Indien in het verslagjaar nieuwe leden tot de interne toezichthouder zijn toegetreden, op welke wijze zijn deze leden geworven en geselecteerd?
- Zijn er belangrijke thema's die invloed hebben gehad op de profielschets voor de nieuwe leden?
- Welke commissies hebben in het verslagjaar vergaderd en welke leden van de interne toezichthouder en andere personen sloten bij de commissievergaderingen aan?
- Heeft de interne toezichthouder zelfstandig vergaderd en zo ja, wat is in die vergaderingen besproken?

Onderwerpen, dilemma's en informatievoorziening

- Wat zijn op basis van de strategie en de toezichtvisie de belangrijkste onderwerpen die in het verslagjaar aan de orde zijn geweest?
- Welke (bestuurlijke) dilemma's zijn in dat kader in het verslagjaar aan de orde geweest?
- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder zijn informatie (zowel kwalitatief als kwantitatief) in het licht van deze onderwerpen en dilemma's verkregen?
- Wat is de verhouding tussen de informatievoorziening vanuit de dagelijkse of algemene leiding en externe bronnen (zoals stakeholders, belanghebbenden en werkbezoeken)?
- Welke informatie heeft de interne toezichthouder op eigen initiatief verworven?

Reflectiepunten vanuit verschillende rollen

De toezichthoudende rol

- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder/de auditcommissie erop toegezien dat de strategische plannen zich vertaalden in een concrete planning- en controlcyclus?
- In hoeverre en op welke gronden meent de interne toezichthouder dat deze cyclus (al dan niet) voldoende is gerealiseerd?
- Welke wet- en regelgeving acht de interne toezichthouder in het bijzonder relevant voor het realiseren van strategische doelen en welke werkt juist belemmerend? Hoe ziet de interne toezichthouder toe op de naleving van relevante wet- en regelgeving en hoe gaat hij om met belemmerende wet- en regelgeving?
- Welke specifieke aandachtspunten kwamen aan de orde voorafgaand aan de goedkeuring van de begroting en jaarrekening?
- Welke overige bestuursbesluiten uit het verslagjaar waren aan goedkeuring van de interne toezichthouder onderhevig? Welke rol heeft de interne toezichthouder gehad in het besluitvormingsproces?
- Hoe is de samenwerking met de externe accountant in het verslagjaar verlopen en welke specifieke attentiepunten heeft dit voor de interne toezichthouder opgeleverd?

*De rol van **strategisch partner** (adviesrol)*

- Op welke wijze is de interne toezichthouder betrokken geweest bij de verschillende fasen van strategievorming?
- Welke speerpunten uit het strategisch beleid zijn in de vergaderingen van de interne toezichthouder met de algemene of dagelijkse leiding in het verslagjaar aan de orde gekomen?
- Welke inbreng en reflectie heeft de interne toezichthouder in de dialoog met de dagelijkse of algemene leiding gehad?

*De smalle en brede **werkgeversrol***

- Heeft de interne toezichthouder een beeld van wat de strategische opgave van de organisatie aan competenties en leiderschapsstijl van de dagelijkse of algemene leiding vergt?
- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder het functioneren van de dagelijkse of algemene leiding in het verslagjaar geëvalueerd?
- In hoeverre hebben (onder andere) de functiezwaarte, persoonlijke kwaliteiten van de dagelijkse of algemene leiding en het functioneren van de dagelijkse of algemene leiding invloed gehad op de bezoldiging die hij ontvangt (bij stichtingen en BV's gaat het hier enkel om de bezoldiging van de statutair bestuurder)?
- Is er een kosten- en verantwoordingsbeleid voor de dagelijkse of algemene leiding en zo ja, waar is dit beleid vindbaar?
- Heeft de interne toezichthouder, in het kader van de brede werkgeversrol, zicht op de sleutelposities binnen de organisatie?

*De rol van **ambassadeur** (hoeder van de dialoog)*

- In hoeverre heeft de interne toezichthouder een beeld van de huidige en toekomstige interne en externe belanghebbenden van de organisatie in relatie tot de maatschappelijke opgave(n) waaraan de organisatie wil bijdragen?
- Welk beeld heeft de interne toezichthouder van de wijze waarop de organisatie in contact is geweest met de belanghebbenden in het verslagjaar? Welke (bestuurlijke) dilemma's kwamen daarbij aan de orde?
- Met welke belanghebbenden heeft de interne toezichthouder zelf contact gehad in het verslagjaar? Wat was het resultaat van deze gesprekken en welke (bestuurlijke) dilemma's kwamen daarbij aan de orde?
- Hoe vaak heeft de interne toezichthouder overleg gevoerd met de cliëntenraad en/of ondernemingsraad en welke onderwerpen zijn daarbij aan bod gekomen?

Reflectie op het eigen functioneren

- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder in het verslagjaar op zichzelf gereflecteerd (bijvoorbeeld in vergaderingen en in de vorm van (externe) zelfevaluatie)?
- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder in de relatie tussen zijn leden geïnvesteerd?
- Op welke wijze heeft de interne toezichthouder in zijn educatie en ontwikkeling geïnvesteerd?
- Welke bezoldiging ontvangen de leden van de interne toezichthouder en hoe kan deze bezoldiging (beschreven in de WNT-verantwoording, indien de WNT van toepassing is) worden verantwoord?
- Hanteert de interne toezichthouder de WNT-adviesregeling van de NVTZ met betrekking tot het maximum van de bezoldiging (voor zover de WNT van toepassing is)? Zo niet, om welke reden(en) wordt hiervan afgeweken?

toezichhouders in zorg & welzijn

E-mail

bureau@nvtz.nl

Postadres

Postbus 30512
3503 AH Utrecht

Telefoon

(030) 737 00 85

www.nvtz.nl